

Motion till riksdagen 2005/06:Ju336

av Cecilia Wigström m.fl. (fp)

Nollvision i arbetet mot kvinnovåld

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att införa en nollvision i arbetet mot kvinnovåld i Västsverige.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om bekämpande av kvinnovåld.

Motivering

Det finns i Västsverige flera tusen kvinnor som lever under ständigt hot, som utsätts för våld och som har sin rörelsefrihet inskränkt. Våld mot kvinnor är ett uttryck för den grövsta formen av kvinnoförtryck då en kvinnas rätt till sin egen kropp och liv inte respekteras. Det kan vi liberaler aldrig acceptera. Vi vill införa en nollvision i arbetet mot kvinnovåld. Det kräver omfattande åtgärder från rättsväsendet, sociala myndigheter samt hälso- och sjukvården.

Misshandel

Frågan om hur många kvinnor som misshandlas varje år i Västra Götaland och Hallands län har flera möjliga svar beroende på vilken statistik det är som används som underlag. Enligt Brottsförebyggande rådet (BRÅ) ökar antalet anmälda misshandelsbrott i såväl Västra Götalands län som Hallands län, precis som för riket som helhet.

Fel! Okänt namn på

Tabell 1: Antal anmälda fall av misshandel, inklusive grov misshandel, mot kvinnor 15 år eller äldre

	2000	2001	2002	2003	2004
Hallands län	433	457	482	578	559
Västra Götalands län	3 219	3 186	3 215	3 347	3 440

Källa: Brottsförebyggande rådet (BRÅ).

Enligt BRÅ:s egna uppskattningar beror troligtvis ökningarna på att man i dag i högre grad än tidigare anmäler misshandel som man har utsatts för samt att det faktiska våldet har ökat. Specialstudier från BRÅ visar också att gärningsmannen i 75 % av de anmälda fallen är en person (en man) som kvinnan är bekant med. I cirka två tredjedelar av dessa fall har mannen och kvinnan en nära relation. I sammanhanget bör dock noteras att mörkertalet när det gäller våld mot kvinnor är stort. BRÅ uppskattar att endast mellan 20 och 25 % av våld mot kvinnor i nära relationer anmäls till polisen. Med andra ord, det faktiska antalet fall av misshandel är med stor sannolikhet flera gånger större än de siffror som kan utläsas i tabellen ovan.

Ibland leder den misshandel kvinnor utsätts för till det mest tragiska, att en kvinna mister livet. I Hallands län har i snitt en kvinna per år anmälts som avliden till följd av våld sedan år 2000. I Västra Götalands län ligger motsvarande siffra på drygt 10 personer per år. Det högsta antalet fall av våld med dödlig utgång återfinns i Göteborgs kommun – mellan åren 2001 och 2003 står Göteborg för omkring hälften av alla fall i Västra Götaland.

Tabell 2: Antal anmälda fall då våld mot kvinnor haft dödlig utgång i Hallands respektive Västra Götalands län, inklusive Göteborg

	2000	2001	2002	2003	2004
Hallands län	1	1	0	1	2
Västra Götalands län	4	14	11	12	13
Göteborg	3	6	6	6	3

Källa: Brottsförebyggande rådet (BRÅ).

Förekomsten av hedersrelaterat våld

Under 2003 gav regeringen länsstyrelserna i uppdrag att kartlägga och analysera behovet av insatser för flickor och unga kvinnor som riskerade att utsättas för s.k. hedersrelaterat våld. Länsstyrelserna i såväl Hallands som Västra Götalands län har försökt att uppskatta antalet flickor/unga kvinnor som har sökt hjälp och som behöver stöd från samhället.

I Hallands läns rapport konstateras att mellan 67 och 92 flickor har sökt hjälp under 2003. Den högre siffran syftar här på antalet hjälpsökande till alla myndigheter och verksamheter som ingår i undersökningen medan den lägre siffran är den siffra som länsstyrelsen tror är den "verkliga" siffran. Samtidigt noterar man också att det troligtvis finns ett stort mörkertal, dvs. flickor som aldrig kommer så långt som att de kommer i kontakt med någon myndighet eller verksamhet.

Fel! Okänt namn på

I Västra Götaland konstaterar länsstyrelsen att man har funnit 270–300 flickor/unga kvinnor som söker hjälp och behöver stöd. Man bedömer också att det sannolikt finns en stor grupp flickor/unga kvinnor, ”kanske 2–3 gånger antalet hjälpsökande” som av olika anledningar ännu inte vågar eller vill söka hjälp. Den stora majoriteten (200 stycken) hjälpsökande återfinns i Göteborgsregionens kommuner.

Kvinnojurer i Halland och Västra Götaland

Det finns kvinnojurer/tjejjurer registrerade i fyra av Hallands sex kommuner: Falkenberg, Halmstad, Kungsbacka och Varberg. I Hylte och Laholm finns ingen jour, men båda kommunerna har ett samarbete med jourerna i Halmstad. Det är ett samarbete som i praktiken innebär att hjälpsökande kvinnor från Hylte slussas vidare till jourerna i Halmstad och att kommunerna utan kvinnojour betalar dygnskostnader (köper platser) för ”sina kvinnor”.

I Västra Götaland finns det kvinnojurer i 26 av länets totalt 49 kommuner. Utifrån dessa siffror skulle man kunna dra slutsatsen att kvinnor boende i 23 kommuner saknar stöd i krissituationer. Det finns dock ett utbrett samarbete mellan jourerna, ett samarbete som också innebär att kvinnor, boende i kommuner utan kvinnojour, täcks in. Ett exempel är Kvinnojurer i Väst, en sammanslutning av kvinnojurer i Västra Götaland. Ett annat exempel är Kvinnohuset i Skövde som drivs av Skaraborgs kvinnohusförening. Kvinnohuset i Skövde drivs av fyra kvinnojurer: Jourerna i Mariestad, Lidköping, Falköping och Skövde. Totalt täcks 15 av länets kommuner in genom samarbetet. På liknande sätt har Borås ett samarbete med Ulricehamn och kvinnojurer i Mark ett arrangemang med Tranemo och Svenljunga.

Kvinnojurer utgör ett ovärderligt arbete som stöd åt våldsutsatta kvinnor. De är hårt belastade och har mycket få rum eller över huvud taget inget boende att erbjuda. Verksamheten behöver inte bedrivas av kommunerna, men det får inte råda osäkerhet om den kommunala finansieringen till kvinnojurer.

En västsvensk nollvision mot kvinnovåld

Vi kan inte acceptera att det fortfarande på 2000-talet finns kvinnor i Västsverige som dagligen utsätts för misshandel. Vi vill införa en nollvision i arbetet mot kvinnovåld och det kräver en samverkan mellan rättsväsende, sociala myndigheter och hälso- och sjukvård.

Folkpartiet har en rad förslag som borde införas omedelbart och vilka skulle förbättra livet för många kvinnor.

- Höjt straffminimum för grov kvinnofridskränkning och överträdelse av besöksförbud.

Fel! Okänt namn på

- Elektronisk övervakning och indraget körkort för dem som överträder besöksförbud.
- En haverikommission inrättas varje gång en kvinna mister livet efter våld från närstående.
- Åtgärds- och behandlingsprogram inom kriminalvården för män.
- Fler särskilda familjevårdsenheter där åklagare och polis samverkar.
- Hedersmotiv införs som försvårande omständighet för straffskärpningsgrunder.
- Ansvar för åtgärder mot hedersrelaterat våld flyttas från integrations- till justitieministern.
- Alla kommuner bör ha handlingsplan för arbete med våldsutsatta kvinnor.
- Kommunerna måste bistå med skyddat boende i högre grad.
- Våldsutsatta kvinnor skall ha social förtur till bostad över hela landet.

Stockholm den 30 september 2005

Cecilia Wigström (fp)

Eva Flyborg (fp)

Axel Darvik (fp)

Jan Ertsborn (fp)

Lars Tysklind (fp)

Anne-Marie Ekström (fp)

Erling Bager (fp)

Lennart Kollmats (fp)

Marita Aronson (fp)

Anita Brodén (fp)

Christer Winbäck (fp)